

SKOLLEDARSKAP UTIFRÅN ETT VETENSKAPLIGT FÖRHÅLLNINGSSÄTT

Anette Forssten Seiser

KRAV PÅ SKOLANS VETENSKAPLIGHET

Skollag (2010:800)

Utformning av utbildningen 1 kap. 5 §

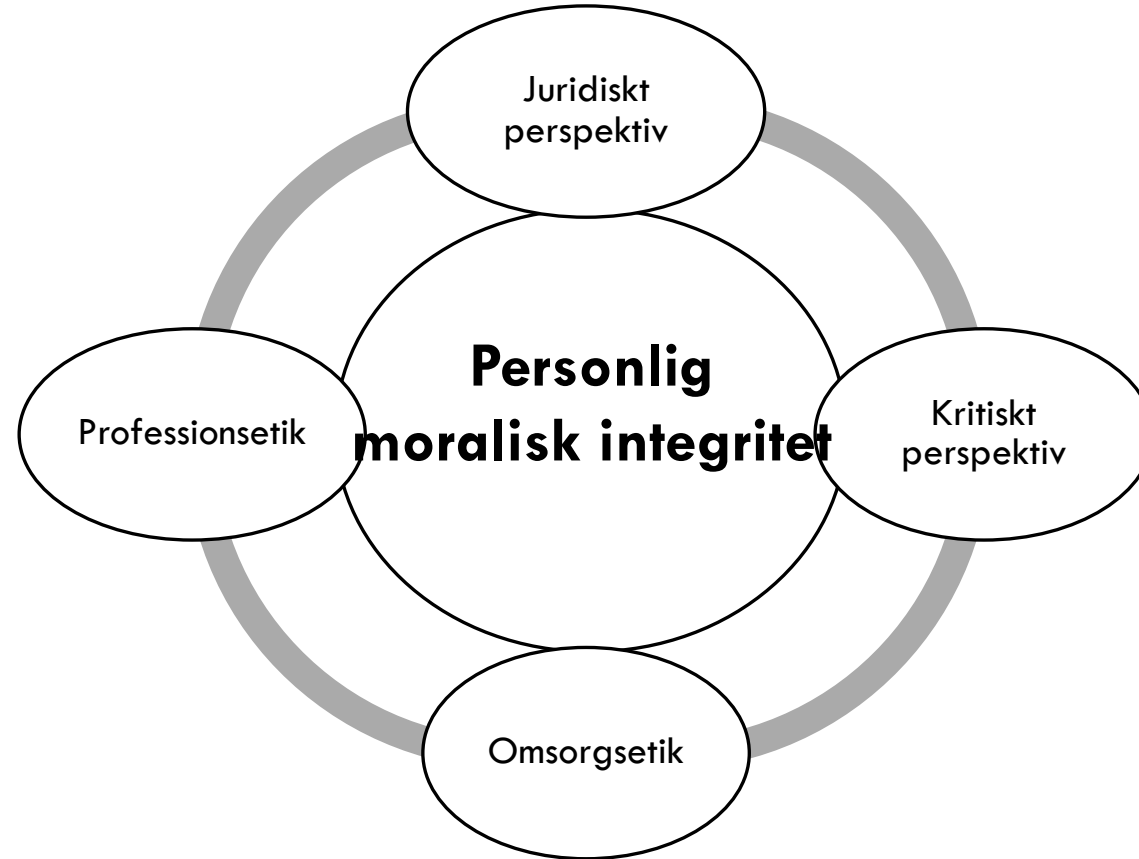
... i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar

... ska främja de mänskliga rättigheterna

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

ATT UTVECKLA ETT ETISKT BESLUTFATTANDE

Branson, C. (2010). Ethical Decision Making: Is Personal Moral Integrity the Missing Link? *Journal of Authentic Leadership in Education*, 1(1), 1-8.

KRAV PÅ VETENSKAPLIG GRUND – ETT ETISKT DILEMMA FÖR SKOLLEDARE ?

Vad menas med vetenskaplig grund?

OLIKA VETENSKAPLIGA TRADITIONER

Nomotetiska

- Tekniskt kunskapsintresse
- Universell giltighet och överförbarhet
- Skolledare och lärare tillämpar forskning
- Skolans professionella ska förses med evidens för eller emot utbildnings/undervisningens verkan

Idiografiska

- Kritiskt emancipatoriskt kunskapsintresse
- Handlar om att undersöka vad som är bäst för vem och när
- Skolledare och lärare medverkar i uppbyggnaden av forskning
- Skolans professionella är de som är bäst lämpade för att avgöra vilka frågor och dilemman som är mest angelägna att undersöka

Branson (2010) menar att det behövs en moralisk integritet i samband med ett beslutsfattande som är kopplat till barns och elevers bästa.

ATT HA MAKT

Utifrån ett etiskt perspektiv behöver skolledare reflektera över vilka val som blir bäst för varje enskilt barn och elever, vid varje enskilt tillfälle

En etisk skolledare är en klok och trovärdig ledare som inte drivs av egen vinning utan agerar i barns och elevers intresse (Branson, 2010)

VAD TÄNKER DU OM EN VETENSKAPLIG GRUND?
VAD FÅR DET FÖR IMPLIKATIONER PÅ DITT ARBETE?

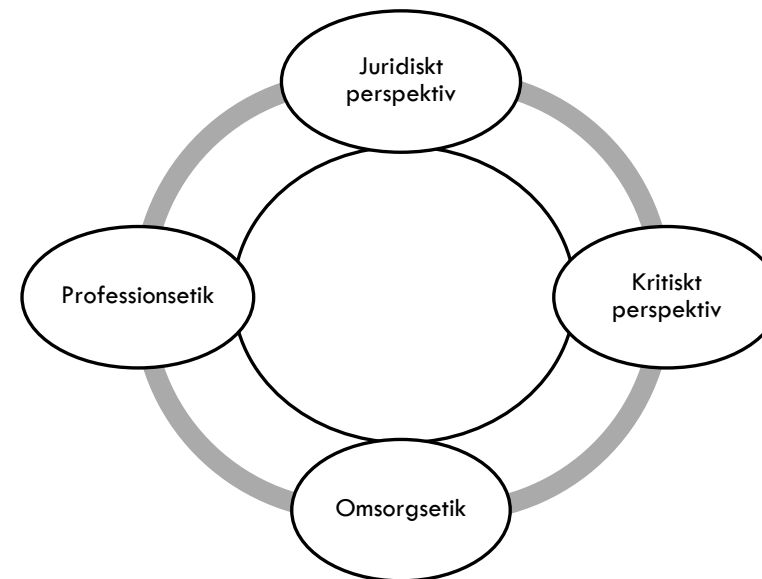
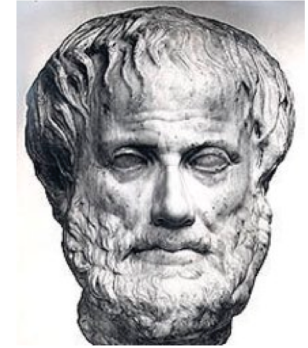
ARISTOTELES – OLIKA KUNSKAPSFORMER MED OLIKA MÅL

- **Episteme** - Att söka sanningen

- **Techné** - Att producera något

- **Phronesis** - Att göra det moraliskt rätta

HABERMAS KUNSKAPSINTRESSEN

- **Tekniskt** - Tekniska/effektiva lösningar. Bruksanvisningar

- **Praktiskt** - Att göra det svårbegripliga tydligare. Tolkande

- **Emancipatoriskt** - frigörande kunskap. Kritisk granskning

Konceptuell	Deskriptiv	Humanistisk	Kritisk	Evaluerande	Instrumentell
Intresserar sig för hur skolledare uppfattar världen, vilken kunskapssyn de har och liknade frågeställningar för att klargöra olika bärande begrepp	Arbetar fram detaljerade beskrivningar utifrån olika faktorer med fokus på skolledarskap och skolledare	Teoretiserar skolledarskapsbegreppet utifrån insamlad data från individer som praktiserar skolledarskap	Är engagerade i att synliggöra förhållanden som begränsar och möjliggör utövandet av skolans ledarskap, med syftet att stärka individer i deras professioner	Mäter skolledarskapets inverkan och effektivitet på mikro-, meso- och makronivå	Arbetar fram strategier som skolledare kan använda sig av för att effektivisera sitt ledarskap

fritt efter Gunter och Ribbins, 2003

Konceptuell	Deskriptiv	Humanistisk	Kritisk	Evaluerande	Instrumentell
Intresserar sig för hur skolledare uppfattar världen, vilken kunskapssyn de har och liknade frågeställningar för att klargöra olika bärande begrepp	Arbetar fram detaljerade beskrivningar utifrån olika faktorer med fokus på skolledarskap och skolledare	Teoretiserar skolledarskapsbegreppet utifrån insamlad data från individer som praktiserar skolledarskap	Är engagerade i att synliggöra förhållanden som begränsar och möjliggör utövandet av skolans ledarskap, med syftet att stärka individer i deras professioner	Mäter skolledarskapets inverkan och effektivitet på mikro-, meso- och makronivå	Arbetar fram strategier som skolledare kan använda sig av för att effektivisera sitt ledarskap

fritt efter Gunter och Ribbins, 2003

ALVESSON (2013)

VI NOTERA DEN MODEKÄNSLIGHET SOM RÅDER INOM SVENSKA SKOLAN DÄR NYA MODELLER FÖR TILL EXEMPEL UNDERVISNING, PEDAGOGISKT SKOLANS LEDARSKAP OCH KOLLEGIALT LÄRANDE TENDERAR ATT SPRIDAS SOM EN LÖPELD

OCH SÅLEDES, NÄR EN VISS MODELL BLIR PÅ MODET, BLIR DRIVKRAFTEN ATT FÖLJA STARK. FÖR DEN SOM FÖLJER MODET TENDERAR ATT UPPFATTAS SOM RATIONELL, FÖRNUFTIG OCH UPPDATERAD.

Konceptuell	Deskriptiv	Humanistisk	Kritisk	Evaluerande	Instrumentell
Intresserar sig för hur skolledare uppfattar världen, vilken kunskapssyn de har och liknade frågeställningar för att klargöra olika bärande begrepp	Arbetar fram detaljerade beskrivningar utifrån olika faktorer med fokus på skolledarskap och skolledare	Teoretiserar skolledarskapsbegreppet utifrån insamlad data från individer som praktiserar skolledarskap	Är engagerade i att synliggöra förhållanden som begränsar och möjliggör utövandet av skolans ledarskap, med syftet att stärka individer i deras professioner	Mäter skolledarskapets inverkan och effektivitet på mikro-, meso- och makronivå	Arbetar fram strategier som skolledare kan använda sig av för att effektivisera sitt ledarskap

fritt efter Gunter och Ribbins, 2003

TVÅ PÅSTÅENDEN

1.

Att politiker i första hand intresserar sig för sådan forskning som kan erbjuda effektiva modeller och metoder kan komma att äventyra skolans kreativitet och uppfinningsrikedom. Dessutom finns en risk för att kvaliteten på lärandet försämras

2.

Kopiering av snabba lösningsrecept fungerande dåligt inom skolans verksamheter varför det tekniska kunskapsintresset behöver stärkas upp av ett kritiskt emancipatoriskt. Det skulle kunna förebygga ett okritiskt anammande av idéer och modeller som utlovar framgång, eftersom självständighet och kritisk tänkande är i fokus.

SAMMANFATTNINGSVIS - KRITISKT PERSPEKTIV

Skolledare som önskar utöva sitt ledarskap utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt behöver känna till att det finns olika vetenskapliga traditioner.

Skolledare behöver reflektera över vilka forskningsresultat de vill grunda sitt ledarskap och skolans verksamhet på.

... SAMT

göra medvetna val mellan de vetenskapliga traditioner som finns att tillgå eftersom olika vetenskaplig tankemodeller får olika implikationer på barns och elevers lärande och utveckling

